

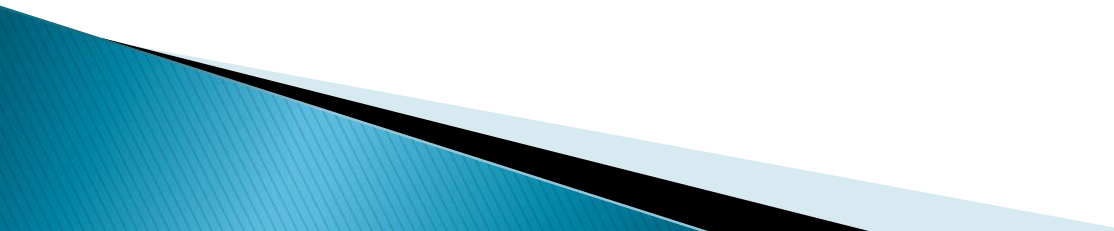
*Wartości patriotyczne i religijne w
tekstach poetyckich
dra Gabriela Jana Mincewicza*

Doc. dr Irena Fedorowicz

Doc. dr Kinga Geben

Uniwersytet Wileński

Cel i obiekt badania

- ▶ Wskazanie głównych symboli i wyznaczników wartości patriotycznych i religijnych w twórczości dra G.J. Mincewicza.
 - ▶ Obiektem badań jest 10 wybranych utworów poetyckich, 8 tekstów piosenek z repertuaru zespołu „Wileńszczyzna” i 2 wiersze z archiwum prywatnego.
-

Gabriel Jan Mincewicz (1938-2016)

- Dr nauk humanistycznych w dziedzinie teologii, pedagog, muzyk, polityk, parlamentarzysta, działacz społeczny, założyciel polskich chórów i zespołów ludowych.
- Przez 35 lat był założycielem, kierownikiem artystycznym i dyrygentem zespołu pieśni i tańca „Wileńszczyzna”

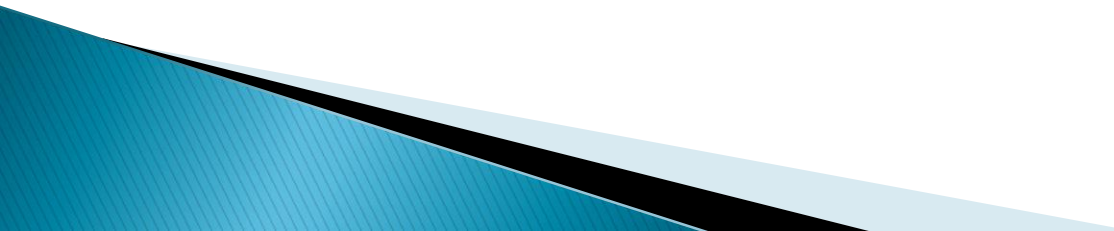
Ocena twórczości G.J. Mincewicza

1985

„**lirnik wileński**”(prof. Wojciech Podgórski) - obok „**lirnika wioskowego**” Władysława Syrokomli (Ludwika Kondratowicza, 1823-1862) i „**lirnika mazowieckiego**” Teofila Lenartowicza (1822-1893);

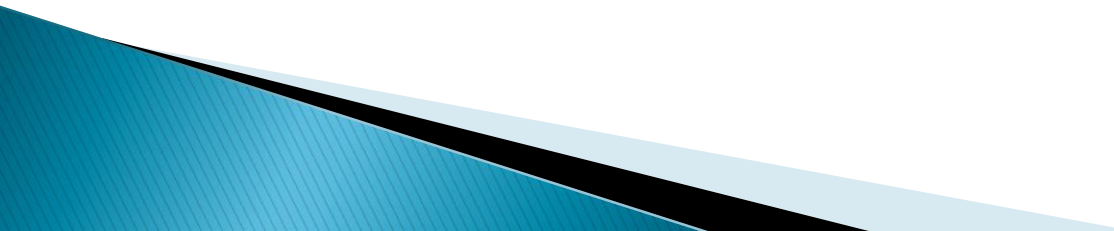
2017

- „**wileński Verdi**” (ks. Tadeusz Jasiński)

Grupy tematyczne utworów

1. Wileńszczyzna, ojcowizna, ojczyzna, matka – jako wartości nadrzędne;
 2. Wilno – architektura, pejzaż (zaułki i kamienice wileńskie, góra Trzech Krzyży, rzeka Wilia, Ostra Brama)
 3. Polska, Polacy na świecie
 4. Wartości religijne:
 - 1) kult MB Ostrobramskiej;
 - 2) obraz Boga;
 - 3) Ojciec Święty – pasterzem wszystkich wiernych.
-

Wileńszczyzna, ojczyzna, ojcowizna–matka

- ▶ – miejsce, gdzie słyhać trel skowronka;
- ▶ – ziemia, którą zasiewa rolnik;
- ▶ – łąka mająca zapach
- ▶ – miejsce, gdzie bocian jest strażnikiem;
- ▶ – miejsce, gdzie język ojców jest jak balsam;
- ▶ – miejsce, gdzie krzyże są spuścizną ojców;
- ▶ – miejsce, gdzie jest znany każdy kamień;
- ▶ – kraj lat dzieciennych;
- ▶ – miejsce, gdzie bławatki na polu są koloru jeziora;
- ▶ – miejsce, gdzie złożono wiele ofiar;
- ▶ – miejsce, gdzie jest dom, ojcowizna, których trzeba bronić;
- ▶ – miejsce, które pójdą bronić wszyscy, gdy zawoła;
- ▶ – miejsce, którego się nie zdradzi;
- ▶ (*Ojcowizna*)

- ▶ – miejsce nad Wilią, gdzie są kaczeńce;
- ▶ – miejsce, gdzie płyną świętojańskie wieńce;
- ▶ – ukochana, własna ziemia;
- ▶ – drogi kraj;
- ▶ – miejsce, którego się nie zamieni na nic;
- ▶ – kraj, gdzie się chce żyć i umierać;
- ▶ – miejsce, gdzie pośród jarów i gór są rozrzucone kości ojców;
- ▶ – miejsce, w którym ojcowie bronili polskości;
(*Wileńszczyzny drogi kraj*)
- ▶ – kraj swój („nasz”), sercu drogi i miły (*Nad Wilią*)

Wilno (zaułki i kamienice wileńskie, Trzy krzyże, rzeka Wilia, Ostra Brama)

- ▶ – gdzie są stare kamienice i zaułki;
- ▶ – gdzie słyszeć trele słowika nad Wilenką;
- ▶ – gdzie silniej bije serce;
- ▶ – kochane, własne;
- ▶ – trwa zawsze pomimo lat;
- ▶ – ma na własność serca mieszkańców;
- ▶ – gdzie czas dziejów jest zatrzymany w nurtach rzeki;
- ▶ – gdzie kwitną tulipany, piękne jak wilnianki;
- ▶ – gdzie gwiazdy mrugają
- ▶ – gdzie w zaułkach krąży legend motyw, który strzeże śpiewu przodków;
- ▶ *(Polonez wileński)*

- ▶ – gdzie niebo przegląda się w wodzie;
- ▶ – gdzie wieczorem nad Wilią szuka się wytchnienia;
- ▶ – gdzie mewy unoszą się w dal;
- ▶ – dokąd się sercem wraca
- ▶ *(Nad Wilią)*
- ▶ – gdzie w porze snu w zaułkach wyrasta przeszłości cień;
- ▶ – miejsce, gdzie słyszeć odgłosy dorożki i dźwięk gitary;
- ▶ – miejsce, gdzie z Ostrej Bramy wołają dzwony;
- ▶ *(Wileńszczyzny drogi kraj)*

- ▶ – gdzie w zaułkach w porze snu wyrasta cień przeszłości;
- ▶ – gdzie echa zaułków są takie same od lat;
- ▶ – echa tych zaułków zabiera się ze sobą w świat;
- ▶ – echa tych zaułków śnią się po nocach;
- ▶ – gdzie słyszeć klekot dorożki i brzęk gitary;
- ▶ – gdzie jawi się przeszłości jęk;
- ▶ – gdzie wplata się w echa głos śpiew filomatów, powstańcy los, krok legionistów;
- ▶ *(Echa wileńskich zaułków)*

Wartości religijne: kult MB Ostrobramskiej

- ▶ – matka, która przygarnia każdego i do każdego się przyznaje;
(*Ojcowizna*)
- ▶ – matka, do której się śpieszy w majowy poranek i w jesienny deszczowy dzień;
- ▶ – matka, do której zwracają się z prośbą o opiekę staruszki, rodzice z dziećmi;
- ▶ – gdzie klęczą studenci, młodzież, błagają o pomoc w zdaniu egzaminu;
- ▶ – Matka Różańcowa;
- ▶ – matka nasza;
- ▶ – ta, która wszystko daje i nic nie bierze w zamian;
- ▶ – ta, którą się prosi o kierowanie naszym życiem;
- ▶ – ta, którą się prosi o bycie obrończynią, strzeżenie na każdym kroku;
(*Do Matki Miłosierdzia*)
- ▶ – Madonna;
- ▶ – ta, której się dziękuje za ocalenie; (*Cisza, mróz za oknem trzeszczy...*)
- ▶ – ta, która ma strzec pilnie Ojca Świętego; (*Ojciec Święty*)

Wartości religijne: obraz Boga

- ▶ – ten, który ocala życie;
- ▶ – ma kolor biały;
- ▶ – ma kształt krągły;
- ▶ – ma zapach chleba;
- ▶ – ma głos cichy i nieśmiały, jak kogoś bliskiego;
- ▶ – nie ma groźnego głosu;
- ▶ – ziarno święte;
- ▶ – wobec Niego człowiek czuje się winny
- ▶

(Widziałem Boga)

Wartości religijne: Ojciec Święty

- ▶ – Piotr XX wieku;
- ▶ – ten, który niesie w świat moc Bożego słowa;
- ▶ – ten, który potrafi sprawić, że w człowieku zamieszka Boży duch;
- ▶ – ten, który potrafi rozproszyć noc grzechu;
- ▶ – ten, którego się prosi o prowadzenie łodzi Piotrowej w XXI wiek;
- ▶ – ten, którego powierza się opiece MB Ostrobramskiej;
- ▶ – ten, na którego się wciąż czeka w Wilnie;
- ▶ *(Ojciec Święty)*

